

ČESKOMORAVSKÝ ODBOROVÝ SVAZ PRACOVNÍKŮ ŠKOLSTVÍ

Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1

Vážený pan
JUDr. Stanislav Křeček
Veřejný ochránce práv
Údolní 39
602 00 Brno

VÁŠ DOPIS ZNAČKY/ZE DNE	NAŠE ZNAČKA	VYŘIZUJE/LINKA	V PRAZE
	115		21.1. 2021

Vážený pane doktore,

obracím se na Vás jako Veřejného ochránce práv se žádostí o pomoc při řešení problémů, které vznikly vydáním novely nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

Změna nařízení vlády č. 75/2005 Sb. provedená nařízením vlády č. 562/2020 Sb., s účinností od 1. února 2021 znamená zvýšení rozsahu přímé pedagogické činnosti o 1 hodinu, poskytuje-li pedagogický pracovník pedagogickou intervenci (což je v podstatě „doučování“) jako podpůrné opatření. Podle názoru vedení ČMOS PŠ, ale i celé řady pedagogů – členů i nečlenů odborového svazu – nebyl k této změně důvod, zvýšení pedagogického úvazku zhoršuje pracovní podmínky zaměstnanců a nařízení vlády č. 562/2020 Sb. je v rozporu s ústavním pořádkem a zákonem.

Žádost o Vaši pomoc zdůvodňuji následujícími skutečnostmi:

1) V ustanovení § 23 odst. 3 a 4 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, je definována přímá pedagogická činnost konaná nad rozsah hodin stanovený ředitelem školy a v § 132 zákoníku práce je stanovena výše příplatku za tyto tzv. „nadúvazkové“ hodiny. Ředitel školy může konání přímé pedagogické činnosti

IČ: 49278002

Kontakt: tel.: 234 130 200, e-mail: cmos.skolstvi@cmkos.cz

Číslo účtu: 2000184339/0800

nad stanovený rozsah nařídít až do 4 hodin týdně. Stávající právní úprava tedy umožňuje řešit výkon poskytované pedagogické intervence i odměňování těchto hodin, které jsou hodinami „nadúvazkovými“, bez potřeby změny právního předpisu, to je nařízení vlády č. 75/2005 Sb. Provádět změnu právního předpisu jen pro tento jeden případ výkonu přímé pedagogické činnosti a jen pro 1 hodinu této činnosti je zcela zřejmě nepotřebným, neracionálním a účelovým opatřením. Je tak porušován princip jistoty, stability a předvídatelnosti právního řádu. Porušeno je i ustanovení § 1a) odst. 1 písm. a) zákoníku práce, že smysl a účel ustanovení tohoto zákona vyjadřuje základní zásady pracovněprávních vztahů, mezi něž patří i zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance.

2) Pro pedagogické pracovníky je provedená změna nevýhodná. Při zachování dosavadní úpravy by jim při odpracování již 1 hodiny pedagogické intervence nad stanovený rozsah přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah vznikl nárok na příplatek podle § 132 zákoníku práce. Podle nové úpravy žádný nárok nevzniká, aniž má tato změna nějaký závažný a racionální důvod. Dochází tak k porušování práva na spravedlivou odměnu za práci (čl. 28 Listiny základních práv a svobod) a k porušení ustanovení § 109 odst. 1 zákoníku práce, že za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody. Není ani respektována jedna ze základních zásad pracovněprávních vztahů, a to spravedlivé odměňování zaměstnance (§ 1a) odst. 1 písm. c) zákoníku práce).

3) Pedagogická intervence je výkonem přímé pedagogické činnosti. Při výkonu jiné přímé pedagogické činnosti nad stanovený rozsah je poskytován příplatek. Spočívá-li „nadúvazková“ hodina ve výkonu pedagogické intervence, žádný příplatek poskytován není, protože je aplikováno ustanovení § 2 odst. 6 nařízení vlády č. 75/2005 Sb. Pokud pedagogický pracovník vykonává pedagogickou intervenci v rozsahu 1 hodiny týdně nad stanovený rozsah přímé pedagogické činnosti, vzniká mu stejný platový nárok jako pedagogickému pracovníku, který vykonává jen stanovený rozsah přímé pedagogické činnosti. Důsledkem změněné právní úpravy je tedy flagrantní porušení právní zásady rovného zacházení vyjádřené v § 1a) odst. 1 písm. e) a § 16 zákoníku práce.

4) Někteří pedagogové měli a mají ve svém „úvazku“ hodiny pedagogické intervence (přímou pedagogickou činnost v tomto rozsahu a složení měli tedy již před účinností novely nařízení č. 75/2005 Sb.). Realizace novely u těchto pedagogů znamená změnu v jejich dosavadních právních poměrech i změny v organizaci vyučování. Pedagogický pracovník se může dostat do situace, kdy neplní stanovený zvýšený rozsah přímé pedagogické činnosti. Vzniká tedy právní stav odporující zásadě ochrany nabytých práv.

5) Současná právní úprava pracovní doby zaměstnanců obsažená v zákoníku práce je dále specifikována v § 22a) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, kde je v odst. 1 uvedeno, že „pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době

a) přímou pedagogickou činnost,

b) práce související s přímou pedagogickou činností“.

Souhrn obou těchto činností naplňuje stanovenou týdenní pracovní dobu dle zákoníku práce. Pokud pedagogický pracovník bude vykonávat pedagogickou intervenci (tedy přímou pedagogickou činnost), sníží se při realizaci novely nařízení vlády č. 75/2005 Sb. časový prostor pro výkon prací souvisejících s přímou pedagogickou činností. Rozsah těchto „souvisejících prací“ však žádným právním předpisem souvztažně redukován není. Novela nařízení vlády č. 75/2005 Sb. se tak dostává do rozporu s ustanovením § 79 zákoníku práce o délce pracovní doby. Podzákoným předpisem nelze pracovní dobu prodlužovat nad hranici stanovenou zákonem, což však zmíněná novela vládního nařízení činí. Tato novela tedy porušuje i ustanovení čl. 4 odst. 1 Listiny základních a svobod, že povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích. Závažnou skutečností je souvislost přímé pedagogické činnosti a prací na ni navazujících, zejména příprava na přímou pedagogickou činnost. Lze proto konstatovat, že práce související s přímou pedagogickou činností nejsou nijak redukovány, ale naopak jejich rozsah vzrůstá. To jen výše uvedené právní rozpory zostřuje. Uvedený problém nebude možné řešit redukcí prací souvisejících s přímou výchovnou prací v individuálních případech tam, kde pedagogickou intervenci vykonává každý pedagogický pracovník (jde zejména o menší školy).

6) Připomínky připomínkového místa, kterým je Českomoravská konfederace odborových svazů, jejímž je ČMOS PŠ členem, k návrhu novely nařízení vlády č. 75/2005 Sb., nebyly řádně vypořádány podle legislativních pravidel vlády.

S pozdravem

Mgr. František Dobšík
předseda ČMOS PŠ